

Politici en media vrezen het klimaat, burgers de migratie

Posted on 26 oktober 2019 by Willem Melching

Burgers hebben andere zorgen dan politici. Politici en media maken zich druk over het klimaat, maar bij burgers komt dat op de laatste plaats – bij de jeugd al helemaal. Immigratie en de multiculturele samenleving – daar maken mensen zich wél druk over. Maar daar willen politici en media graag opgewekt over doen. Zo is het tenminste in Duitsland, maar het zal in Nederland niet veel anders zijn.

Een van de aardigste dingen die ik ken, is het jaarlijkse onderzoek naar de Angsten van Duitsers. Een grote Duitse verzekeringsmaatschappij publiceert elk jaar een onderzoek naar 'Die größten Ängste der Deutschen'. Angst is de grondstof van de verzekeringsbranche, maar is ook politiek en maatschappelijk relevant.

Burgers zien namelijk graag dat politici hun angsten serieus nemen en waar mogelijk deze weg nemen. Opvallend is dat de resultaten laten zien dat er een behoorlijke discrepantie bestaat tussen enerzijds de angsten van de bevolking en anderzijds de berichtgeving in de media en de agenda van het politieke establishment. Kijk hier maar.

Gevestigde media zoals *Der Spiegel, Stern, Sueddeutsche Zeitung* en de publieke omroepen overspoelen het publiek met verhalen over de dreigende klimaatcatastrofe. Zo trakteerde *Stern* de lezers op een uitgebreide reportage over de zeiltocht van klimaatprofetes Greta naar Amerika. Hoogtepunt (of dieptepunt?) was een foto van de blauwe emmer waarop Greta onderweg heur behoefte had gedaan. Een blauw plastic emmertje als relikwie van de klimaatreligie.

Het klimaat interesseert de meeste Duitsers niet

Van deze heiligenverering is in de koele cijfers van het Grote Duitse Angst onderzoek niet veel terug te vinden: het klimaat interesseert de meeste burgers geen lor. Angst voor klimaatverandering komt met 41% niet eens in de top 10 voor en moet met een schamele twaalfde plek genoegen nemen.

In vergelijking met voorgaande jaren maakten de Duitsers zich zelfs nog nooit zó *weinig* zorgen over het klimaat. Dit opmerkelijke resultaat is trouwens niet de schuld van balsturige klimaatontkennende blanke bejaarden. Integendeel: juist jongeren maken zich nauwelijks (35%) zorgen. De upper middle class kindertjes die op vrijdag school verzuimen, zijn een elitaire minderheid. Om over de wat sneue flagellanten van de Extincion Rebellion maar te zwijgen.

Wel zorgen over migratie

Maar waar maken de Duitsers zich dan wél zorgen over? In de regel zijn ze bezorgd over juist die zaken waar de grote media óf weinig over berichten óf juist een optimistische toon over aanslaan. Zo is vrijwel de gehele top 5 gerelateerd aan de multiculturele samenleving en de gevolgen van migratie. Dat zijn: Overbelasting van de staat door vluchtelingen, Spanningen door de komst van buitenlanders, Overbelasting van politici, Politiek extremisme, en op plaats 9 zien we ook nog Terrorisme.

De rest van de top 10 wordt bepaald door de financiële consequenties van de peperdure *Energiewende* en de instabiliteit van de Euro-zone. Zowel migratie als Europa zijn thema's waar de media in de regel positief over berichten, maar of ze daar het publiek mee kunnen beïnvloeden is dus zeer de vraag.

Onvrede over klimaatbeleid neemt toe

Wat kunnen we uit deze cijfers leren over Duitsland en tot op zekere hoogte ook over Nederland? Er is immers weinig reden om aan te nemen dat de situatie in Nederland veel anders is. Uit Europa-brede onderzoeken komt ongeveer hetzelfde beeld naar voren.

In ieder geval is duidelijk dat de klimaathysterie aan het grootste deel van de bevolking voorbij gaat. De consequentie daarvan is dat het maatschappelijke draagvlak voor de peperdure maatregelen veel kleiner is dan politici denken. Dat bleek in Nederland wel uit de massale steun en sympathie voor de boerenprotesten tegen het zigzaggende stikstofbeleid. Ook in Duitsland neemt de onvrede over het klimaatbeleid toe.

De burgers willen best wel wat doen aan het klimaat, maar hebben er niet heel veel geld of ontberingen voor over. De energiekosten rijzen inmiddels de pan uit en een toeslag op de benzine- en dieselprijzen staat al op de agenda. Op termijn is Merkels klimaatbeleid een aanslag op de concurrentiepositie van de Duitse industrie en de auto-industrie in het bijzonder. Daarmee staan honderdduizenden, zo niet miljoenen banen op de tocht.

Maar migratie is taboe

Migratie is, in tegenstelling tot het klimaat, sinds 2015 onafgebroken wél een grote bron van zorg. Maar de grote media en de gevestigde politieke partijen trekken deze zorgen van de burger in de taboesfeer. Wie vraagtekens plaatst bij de moeizame afhandeling van asielaanvragen, de relatief hoge criminaliteit van buitenlanders en de schamele successen bij de inburgering van de nieuwkomers wordt al gauw weggezet als ‘extreem-rechts’.

Het broddelwerk van Trump en de agressie van Erdoğan tegen de Koerden zullen ongetwijfeld tot een nieuwe migratiestroom leiden. Heel welkom zullen ze in Europa niet zijn, een overgrote meerderheid van de Europese bevolking wijst verdere immigratie af. Het geeft te denken dat de EU nog steeds niet in staat is geweest om een behoorlijk immigratiebeleid op poten te zetten, terwijl dit een centrale zorg is van de EU-burgers. Geen wonder dat de geloofwaardigheid van ‘Brussel’ langzaam maar zeker verdwijnt.

Burgers, politiek en media leven in verschillende werelden

Evident is dat de afstand tussen de bevolking en het mediale en politieke establishment groot is en voorlopig alleen maar groter zal worden. Dat is slecht nieuws voor de democratie. Wanneer burgers denken dat hun angsten en zorgen door de media en de politici niet serieus genomen worden, dan zal het politieke midden alleen maar verder afbrokkelen.

Typerend is dat naarmate Merkel verder opschuift in links-progressieve richting en steeds dichter tegen de Grünen aanschurkt, haar partij steeds verder wegzakt in de peilingen. Haar verlies wordt omgezet in een verdere groei van de rechts-populistische Alternative für Deutschland.

De centrale les van het Grote Angst Onderzoek is dat de media en politici misschien wat minder aandacht zouden moeten besteden aan de poepemmer van Greta. Solidariteit met de boeren die zich geen weg weten met het mestoverschot is heel wat meer op zijn plaats.